



REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 15. juna 2023. godine
Br. ref.: RK 2209/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI45/23

Podnosilac

Kujtim Amurllahi

Ocena ustavnosti rešenja [Ac. br. 6822/ 22] Apelacionog suda od 27. decembra
2022. godine.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Kujtim Amurllahi, iz sela Ujze, mesto „Fshaj“, Opština Đakovica, (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). Podnosioca zahteva zastupa Teki Bokshi, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja [Ac. br. 6822/ 22] Apelacionog suda od 27. decembra 2022. godine, u vezi sa rešenjem [C. br. 926/ 19], Osnovnog suda u Dakovici od 10. avgusta 2022. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih rešenja, kojima se navodno podnosiocu zahteva povređuju prava garantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46 [Pravo na imovinu] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) i člana 1. dodatnog Protokola 1. (Zaštita imovine) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113 (1) i (7) [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 15. februara 2023. godine, zastupnik podnosioca je podneo zahtev putem pošte Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 20. februara 2023. godine, Sud je primio zahtev podnosioca.
7. Dana 2. marta 2023. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva i, dostavio je kopiju zahteva Apelacionom sudu.
8. Dana 7. marta 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR.KI45/23] imenovala sudiju Envera Pecija za sudiju izvestioca, dok je odlukom [br. KSH.KI45/23], imenovala Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi Peci, članovi.
9. Dana 7. aprila 2023. godine, Sud je zastupniku podnosioca zahteva poslao dodatno pismo u kome je od njega tržio da popuni standardni formular zahteva suda.
10. Dana 19. aprila 2023. godine, zastupnik podnosioca je poslao popunjeni formular zahteva suda.
11. Dana 22. maja 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Sud na osnovu spisa predmeta nalazi, da je suština postupka koji se vodi pred redovnim sudovima pitanje dokazivanja prava vlasništva u vezi sa nepokretnom imovinom, i to u vezi „*katastarske parcele P-70713080-00007-0, KO Ujze, privatna svojina, mesto zvano Gradiš, na površini od 1.630 m², trenutna upotreba: poljoprivredna, pašnjak IV klase, izgradnja: kuća, zgrada - građevinsko zemljište i dvorište, kao i P-70713080-00008-0, KO Ujze, plac, privatni posed, mesto zvano*

Gradiš, na površini od 1.371 m2, poljoprivredno zemljište IV klase.“ (u daljem tekstu, predmet spora).

13. Shodno tome podnosilac zahteva je podneo tužbeni zahtev Osnovnom sudu, protiv lica V. M. J., T. Z.G.O., M. M. G., P.P i F. P., u kome je tražio dokazivanje prava vlasništva nad predmetom spora.
14. Istim tužbenim zahtevom, podnosilac je podneo i predlog za određivanje mere obezbeđenja, tražeći, da se gore navedenim protivnicima mere obezbeđenja, onemogućí da „*otuđe, promene, stave pod hipoteku ili preuzmu bilo kakvu radnju u vezi sa nepokretnom imovinom za koju se podnosi tužbeni zahtev*“.
15. Dakle, na osnovu izloženog proizilazi da je podnosilac zahteva pred redovnim suodvima pokrenuo dva sudska postupka, i to, **i)** Sudski postupka u vezi sa dokazivanjem prava vlasništva nad predmetom spora, i, **ii)** Predlog za određivanje mere obezbeđenja nad predmetom spora.
16. Međutim i pored te činjenice, Sud u zahtevu nalazi da podnosilac pred sudom osporava isključivo sudski postupak u vezi sa **ii)** Predlogom za određivanje mere obezbeđenja nad predmetom spora, te će Sud shodno tome u nastavku rešenja predstaviti samo činjenice slučaja koje su u direktnoj vezi sa njime, te se bavite navodima o mogućoj povredi ustavom zagwarantovanih prava isključivo u odnosu na pomenuti sudski postupak.

Sudski postupak povodom predloga za određivanje mere obezbeđenja

17. Osnovni sud odlučujući po predlogu podnosioca zahteva za određivanje mere obezbeđenja, održao je raspravnu sednicu gde su stranke iznele svoje argumente odnosno kontra argumente, tom prilikom podnosilac zahteva je naveo;

“na dan izlaska na mesto, potvrđeno je da je porodica tužioca Kujtima Amurllahija kupila predmetnu imovinu na kojoj su takođe izgrađene kuće i štala, i da su isti živeli do poslednjeg oružanog sukoba 1999. neometani u svom domu, a onda je njegova kuća izgorela i uništena, ali je zemljište predlagač neprekidno koristio po sporazumu, tretirajući sebe kao vlasnika. U trenutku pokušaja obnove porušenih kuća, radi dobijanja građevinske dozvole, tada je shvatio iz Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu u Đakovici da predmetne nepokretnosti nisu uknjižene na ime njegovog oca ili članova njegove porodice.”

18. Protivnici mere obezbeđenja su se preko svog zastupnika usprotivili predlogu za uvođenje mere nad predmetom spora, navodeći da *“osnovu činjeničnog stanja, protivnici mere obezbeđenja su vlasnici i nosioci prava svojine prema važećem delu Ugovora o kupoprodaji sa brojem LRP. br. 16202/ 2020, REF. br. 401/ 2020. Takođe je naglasio, da za traženje mere obezbeđenja mora postojati subjektivno pravo [...]”*.
19. Dana 10. avgusta 2020. godine, Osnovni sud je doneo rešenje [C. br. 926/ 19], u kome je u celosti odbio predlog za određivanje mere obezbeđenja, podnosioca.
20. U rešenju [C. br. 926/ 19], Osnovni sud je izneo obrazloženje koje će Sud u nastavku sumirati na sledeći način;

„Sud je, nakon što je razmotrio predlog za određivanje mere obezbeđenja, izjave stranaka u postupku, kao i nakon ocene dokaza [...], izjava svedoka [...], sertifikata o nepokretnosti [...], storijati za katastarske parcele [...], izlaskom na lice mesto [...], geodetskog veštačenje od 04. jula 2022. godine, koje je sačinio

licencirani veštak suda Xhelil Tertini od 06. juna 2022. godine, zaključio da predlagač mere obezbeđenja u ovom slučaju nije učinio verodostojnim postojanje prava ili njegovog subjektivnog zahteva, kako to nalaže odredba člana 297. stav 1. tačka a) ZPP-a, u kojoj je predviđeno da: „Mera osiguranja se može odrediti: a) ako predlagač mere obezbeđenja učini pouzdanim za postojanje zahteva ili njegovo subjektivno pravo“

“Sud je dokazao suprotno onoga što je predlagač mere obezbeđenja izneo, uz predlog za određivanje mere obezbeđenja. [...] Konačno, u razmatranju za eventualno određivanje mere obezbeđenja, dokazano je da sam predlagač namerava da na tim imanjima gradi kuću. Izgradnjom kuće na mestu gde je, kako tvrdi, postojala kuća njegovih roditelja, ova akcija bi se sastojala u promeni stvarnog stanja na terenu.

Stoga, u ovom slučaju Sud ocenjuje da za eventualno odobrenje mere obezbeđenja moraju biti ispunjena oba uslova iz člana 297. stav 1. ZPK. Budući da predlagač mere obezbeđenja nije dokazao ispunjenost ovih uslova[...]“

21. Protiv rešenja [C. br. 926/ 19], Osnovnog suda, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog prava.
22. Dana 27.decembra 2022. godine, Apelacioni sud je doneo rešenje [Ac. br. 6822/ 22], kojim je žalbu podnosioca zahteva odbio kao neosnovanu.
23. U obrazloženju rešenja Apelacioni sud je *inter alia* naveo:

„Veće Apelacionog suda je sa posebnom pažnjom analiziralo žalbene navode u odnosu na dokaze koji se nalaze u spisima predmeta i došlo do zaključka da ovi navodi, za sada, ne stoje. Zato što je mera obezbeđenja sredstvo za sprečavanje promene postojećeg stanja tužbenog zahteva, a ova mera se može utvrditi samo ako predlagač mere svoje subjektivno pravo učini verodostojnim i iznese dokaze ili okolnosti koje uveravaju Sud da bez određivanja mere bezbednosti, postoji ozbiljan rizik da protivnik mere obezbeđenja svojim delovanjem ili nedelovanjem onemogućiti ili značajno oteža ostvarivanje tužbenog zahteva. U konkretnom slučaju, predlagač mere obezbeđenja nije pružio nijedan konkretan dokaz da protivnici mere obezbeđenja zaista mogu onemogućiti ili značajno otežati ostvarivanje tužbenog zahteva, ili da na drugi način mogu negativno uticati na prava predlagača mere obezbeđenja, odnosno u odluka o meri obezbeđenja ne predstavlja suđeni slučaj niti prejudicira odlučivanje o predmetu u pogledu njegove osnovanosti.“

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva navodi, da je zbog ne određivanja mere obezbeđenja od strane redovnih sudova došlo do povrede njegovih prava i sloboda garantovanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46 [Pravo na imovinu] Ustava u vezi sa članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) i člana 1. dodatnog Protokola 1. (Zaštita imovine) EKLJP.
25. Međutim i pored toga što je podnosilac u zahtevu naveo povrede člana 31 i 46 Ustava, on je u zahtevu pružio obrazloženje isključivo u vezi sa povredom člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP.

26. U prilog tome, podnosilac zahteva pomenute povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, obrazlaže sledećim navodima:
- i) Prvostepeni sud je na osnovu izvedenih dokaza doneo pogrešan zaključak, jer je dokazima koje je tužilac priložio dokazana verodostojnost zahteva za određivanje mere obezbeđenja, međutim, Prvostepeni sud je došao do pogrešnog zaključka pogrešno usvojivši materijalno pravo na štetu tužioca - predlagača.
- Podnosilac zahteva tvrdi *“da je u svome predlogu za uvdjenje mere obezbeđenja on dokazao postojanje subjektivnog prava, Stoga, u smislu člana 297, a. i b. ZPP-a, predlagač mere obezbeđenja je postojanje zahteva učinio verodostojnim, te da postoji rizik da bi bez određivanja takve mere protivna strana mogla onemogućiti ili znatno otežati realizaciju zahteva, posebno otuđenjem predmetne imovine, njenim sakrivanjem, opterećenje ili na drugi način koji bi promenio postojeće stanje stvari, ili bi na drugi način negativno uticao na prava predlagača mere obezbeđenja“.*
- ii) Podnosilac takođe pozivajući se na praksu ESLJP kao i suda naglašavaju da pravo na pravično suđenje obuhvata pravo na obrazloženu odluku i da sudovi treba „s dovoljnom jasnoćom da izlože razloge na kojima su zasnovali svoje odluke“. Stim u vezi on smatra da sudovi nisu na valjan način obrazložili svoje odluke u vezi sa njegovim predlogom za uvođenje mere obezbeđenja.
27. Shodno navedenom, podnosilac zahteva pred sudom ima dva navoda koje on dovodi u vezu sa povredom člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, a oni su; **a)** navodi o pogrešnom utvrđivanju činjeničnog stanja i pogrešnoj primeni materijalnog prava; **b)** navodi u vezi sa neobraženim sudskim odlukama koje ne zadovoljavaju standarde koje su ESLJP i Ustavni sud zauzeli u svojim presudama.
28. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da proglasi zahtev prihvatljivim, da utvrdi da osporena rešenja Apelacionog i Osnovog suda nisu u skladu sa članom 31 i 46 Ustava u vezi sa članom 6 i članom 1. dodatnog protokola 1 EKLJP.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *„Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda“.*

Član 46 [Zaštita Imovine]

1. *Garantuje se pravo na imovinu.*
2. *Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*
3. *Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti*

*Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše.
[...]"*

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.1 (Pravo na pravično suđenje)

1. „Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ..., svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom.
[...]"

Član 1. (Zaštita imovine)

“Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava. Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni”

Zakon br. 03/L- 006 O PARNIČNOM POSTUPKU

POGLAVLJE XXI OBEZBEDJENJE TUŽBENOG ZAHTEVA

“Član 297.

297.1 Mera bezbednosti može se odrediti:

- a) *ukoliko predlagač obezbedjenja čini verodostojnim postojanje zahteva ili njegovog subjektivnog prava, i*
- b) *ukoliko postoji opasnost da bez određivanja takve mere protivnička strana bi mogla onemogućiti ili znatno otežati ostvarivanje zahteva, naročito otudjivanjem svoje imovine, njenim skrivanjem, zaduživanjem ili na neki drugi način kojim bi promenilo postojeće stanje stvari ili na neki drugi način bi uticalo negativno na prava predlagača obezbedjenja”*

Ocena prihvatljivosti zahteva

29. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
30. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. *Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom*".

[...]

31. Sud se takođe poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“.

Član 48
[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“.

Član 49
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...“.

32. Što se tiče ispunjenja ovih zahteva, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno ustavnost rešenja [Ac. br. 6822/ 22] Apelacionog suda od 27. decembra 2022. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona i podnela je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
33. Sud se takođe poziva i na pravilo 39 (2) Poslovnika, koje propisuje:
- (2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju“.*
34. Sud prvo ističe da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
35. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih “očigledno neosnovanim navodima”. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a,

moгу svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “četvrtog stepena”; (ii) navodi koji se kategorišu kao “očigledni ili jasni nedostatak povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi, i na kraju, (iv) “konfuzni i nejasni” navodi (vidi, slučajeve ESLJP-a, [Kemachev protiv Francuske](#), aplikacija br. [17621/91](#), kategorija (i), [Mentzen protiv Latvije](#), Aplikacija br. [71074/01](#), kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), Aplikacija br. [4241/03](#), kategorija (iii)).

36. U smislu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
37. Vraćajući se na konkretan slučaj, Sud podseća da se suština konkretnog zahteva odnosi na postupak koji su redovni sudovi vodili povodom predloga za uvođenje mera obezbeđenja nad predmetom spora, sve do okončanja sudskog postupka povodom tužbenog zahteva koji je podnosilac pokrenuo povodom dokazivanja prava vlasništva.
38. Imajući to u vidu, Sud napominje da će navode podnosioca zahteva u nastavku sagledati isključivo u odnosi na sudski postupk u kome su redovni sudovi odlučivali povodom predloga za uvođenje mere obezbeđenja.
39. Dakle sagledavajući navode podnosioca zahteva u odnosu na osporeni sudski postupak, Sud nalazi, da podnosilac povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, dovodi u vezu sa a) pogrešnim utvrđivanjem činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, b) neobrazloženošću odluka sudova koji su odlučivali po njegovnom predlogu.

a) Pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešna primena materijalnog prava

40. Što se tiče prvog navoda podnosioca zahteva, Sud primećuje da pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i primenu materijalnog prava, podnosilac zahteva dovodi u vezu sa činjenicom da su sudovi pogrešno ustanovili da nisu ispunjeni propisani uslovi člana 297.1 ZPP, kojim se reguliše pitanje uvođenja mera obezbeđenja.
41. Sud podseća da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava te da on ne može da ocenjuje same činjenice na osnovu kojih je redovni sud doneo jednu, umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud “četvrtog stepena”, što bi dovelo do prekoračenja ograničenja koja su postavljena u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom kontekstu, slučaj ESLJP-a: [García Ruiz protiv Španije](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i, vidi, takođe, slučajeve Suda: [KI145/20](#), podnosilac zahteva: *Hafize Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 34, [KI49/19](#), podnosilac zahteva: *Limak Kosovo International Airport J. S. C. "Adem Jashari"*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 48.
42. Međutim Sud, takođe naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda predviđa i okolnosti pod kojima se može napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proverri da efekti ovog tumačenja budu u skladu sa Ustavom i EKLJP-om (vidi, predmet ESLJP-a: [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), presuda od 25. januara 2000. godine, stavovi 33-39; i, vidi, takođe slučaj Suda: [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosilac zahteva: *Basri Deva*,

Aferdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "BARBAS", rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 64). U principu, takav izuzetak je povezan sa slučajevima za koje se ispostavilo da su očigledno proizvoljni, uključujući one u kojima je sud „*primenio zakon na očigledno pogrešan način*“ u konkretnom predmetu i koji je mogao rezultirati „*proizvoljnim*“ ili „*očigledno neobrazloženim*“ zaključcima za relevantnog podnosioca.

43. Vraćajući se na suštinu navoda podnosioca zahtev, da sudovi nisu na pravičan način ocenili ispunjenost ulova člana 297.1 ZPP, Sud podseća da pomenuta zakonska odredba u relevantnom delu glasi;

“297.1 Mera bezbednosti može se odrediti:

a) ukoliko predlagač obezbeđenja čini verodostojnim postojanje zahteva ili njegovog subjektivnog prava, i

b) ukoliko postoji opasnost da bez određivanja takve mere protivnička strana bi mogla onemogućiti ili znatno otežati ostvarivanje zahteva, naročito otudjivanjem svoje imovine, njenim skrivanjem, zaduživanjem ili na neki drugi način kojim bi promenilo postojeće stanje stvari ili na neki drugi način bi uticalo negativno na prava predlagača obezbeđenja”

44. Dakle uvidom u navedenu zakonsku odredbu, Sud nalazi da ona u svojoj sadržini propisuje dva uslova, a oni su **i)** “postojanje subjektivnog prava”, i **ii)** “postojanje rizika”, koji se na kumulativan način moraju ispuniti, kako bi se predlog za uvođenje mere obezbeđenja mogla usvojiti.
45. Shodno tome, kao prvi uslov navedeno je utvrđivanje postojanja “subjektivnog prava” predlagača uvođenja mere obezbeđenja nad objektom koji je predmet tog predloga. To podrazumeva da predlagač mere obezbeđenja u postupku podnošenja predloga sudu, postojanje svog subjektivnog prava nad objektom treba da dokaže kroz raniju odluku suda ili nekog upravnog organa, testamenta, ugovora, drugog izvršnog dokumenta, odnosno nekim drugim pravnim naslovom.
46. Shodno tome, Sud nalazi da je obaveza Osnovnog suda da kao početnu tačku u postupku odlučivanja po predlogu predlagača, on pre svega utvrdi, da li predlagač ima “subjektivno pravo”, a što podrazumeva i preduzimanje određenih proceduralnih radnji sa njegove strane na osnovu koji on tu činjenicu treba i da utvrdi.
47. Ono što Sud nalazi u osporenom rešenju po pitanju utvrđivanja postojanja “subjektivnog prava” podnosioca zahteva jeste, da se Osnovni sud u proceni nije zadržao samo na podnetim dokazima od strane predlagača, već da je otišao i korak dalje, a što je podrazumevalo i saslušanja svedoka, angažovanje veštaka, sagledavanje istorijata predmetnih parcela, posete mestu gde se predmetne parcele nalaze, kao i geodetskim veštačenjem. Sve je to uticalo da Osnovni sud zaključi da podnosilac zahteva kao predlagač mera obezbeđenja “*nije učinio verodostojnim postojanje prava ili njegovog subjektivnog zahteva, kako to nalaže odredba člana 297. stav 1. tačka a) ZPP-a*”
48. Imajući to u vidu, Sud smatra da je Osnovni sud u postupku utvrđivanja postojanja “subjektivnog prava” podnosioca zahteva u potpunosti sproveo proceduralni postupka što je i vodilo njegovoj oceni i zaključku, da on ne ispunjava prvi uslov člana 297.1 ZPP.

49. Sud ovde napominje da se on neće upuštati u ocenu kvaliteta zaključaka Osnovnog suda povodom ocene ispunjenja ovog uslova jer, kao što je Sud već i napomenuo “*nije njegova uloga da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem*”
50. Sud takođe nalazi da se Osnovni sud bavio procenjivanjem “postojanja rizika”, kao drugog propisnog uslova člana 297.1 ZPP, pri čemu je zaključio “*Da predlagač nije mogao da dokaže postojanje rizika, utvrđenog tačkom b) člana 297. stav 1. ZPP-a, od strane lica nad kojima je on zahtevao uvođenjem mere.*”
51. Šta više, Sud ne može a da ne primeti, da je sam postupak procenjivanja postojanja “rizika”, dovelo do toga da Osnovni sud zaključi suprotno od onog što je podnosilac zahtev izneo u predlogu. Taj zaključak Osnovni sud je obrazložio na sledeći način, “*dokazano je da bi radnje koje bi sproveo podnosilac zahteva dovele bi do promene stvarnog stanja na terenu imajući u vidu da predlagač želi da gradi kuće na mestu gde je, kako tvrdi, postojala kuća njegovih roditelja*”.
52. Dakle Sud je mišljenja da se Osnovni sud u potpunosti pridržavao obaveza propisanih članom 297.1 ZPP u pogledu procenjivanja ispunjenosti uslova predloga za uvođenje mere obezbeđenja koje je podneo podnosilac zahteva.
53. Dalje, što se tiče navoda podnosioca da je Osnovni sud u postupku odlučivanja po predlogu za uvođenje mere obezbeđenja pogrešno primenio materijalno pravo, Sud ovaj navod podnosioca zahteva smatra neosnovanim, i to iz sledećeg razloga; sam član 297.1 ZPP, koji podnosilac zahteva smatra da je pogrešno primenjen, predstavlja osnov koji reguliše pitanje uvođenje mere obezbeđenja, Shodo tome, da bi Sud mogao da primeni prava koja proističu iz samog člana, on, kao prvi uslov njegve primene mora da ispita ispunjenost propisanih uslova bez kojih primena njegovih sadržinskih prava nije moguća. Dakle bez ispunjenosti propisanih uslova koji omogućavaju primenu prava, nema ni primene člana 297.1 ZPP, te samim tim nema ni pogrešne primene materijalnog prava na koje se podnosilac pozvao u zahtevu.
54. Imajući to u vidu, Sud nalazi da je prvi navod podnosioca zahteva o povredi član 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP u kontekstu pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i primene materijalnog prava očigledno neosnovan.

b) neobrazložene odluke sudova koji su odlučivali po predlogu za uvođenje mere obezbeđenja

55. Što se tiče navoda podnosilac zaheva da odluke sudova koji su odlučivali po predlogu za određivanje mere obezbeđenja nisu u skladu sa praksom ESLJP kao i suda, Sud navodi da član 6. stav 1. obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke, ali se on ne može tumačiti u tom smislu da nalaže da sud iscrpno odgovori na svaki izneti argument (vidi, predmet ESLJP-a, [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. [16034/90](#), presuda od 19 aprila 1994, stav 61; [García Ruiz protiv Španije](#), br. [30544/96](#), presuda od 29 januara 1999, stav 26; [Perez protiv Francuske](#), br. [47287/99](#), presuda od 12 februara 2004, stav 81).
56. Od prirode same odluke koju sud donosi zavisi da li je Sud dužan da je obrazloži i o tome se može odlučivati samo u svetlu okolnosti datog predmeta: neophodno je da se, *inter alia*, uzmu u obzir različite vrste podnesaka koje stranka može da podnese sudu, kao i razlike koje postoje između pravnih sistema država u pogledu zakonskih odredaba, običajnih pravila, pravnih stanovišta i prezentiranja i izrade presuda (vidi predmete ESLJP, [Ruiz Torija protiv Španije](#), br. [18390/91](#), presuda od 09 decembra

1994, stav 29; Hiro Balani protiv Španije, br. 18064/91, presuda od 9 decembra 1994, stav 27).

57. Dakle sagledavajući suštinu navoda o povredi prava na neobrazloženu sudsku odluku, Sud nalazi da podnosilac zahteva navedenu povredu dovodi u vezu kako sa rešenjem Osnovnog suda tako i sa rešenjem Apelacionog suda u pogledu nedostatka obrazloženja povodom ocene ispunjenosti uslova za uvođenje mere obezbeđenja po njegovom predlogu.
58. Međutim, Sud uvidom u sadržinu oba rešenja smatra da ona po svojoj suštini u potpunosti ispunjavaju propisane standarde obrazložene sudske odluke u odnosu na prirodu postupka kojim su se oni bavili i po kome su odlučivali.
59. U prilog tome, Sud podseća da se on u prethodnom delu rešenja na detaljan način bavio sagledavanjem sadržine odluke Osnovnog suda u postupku ocenjivanja ispunjenosti propisanih uslova člana 297.1 ZPP, pri čemu nije našao manjkavosti ili propuste koji bi vodili oceni da je zaključak Osnovnog suda bio nepravilan.
60. Šta više, Sud ni obrazloženje Apelacionog suda ne smatra neobrazloženim, i to iz razloga što je Apelacioni sud sa posebnom pažnjom ponovo analiziralo žalbene navode podnosioca zahteva u odnosu na dokaze koji se nalaze u spisima predmeta u odnosu na zaključke Osnovnog suda povodom ocenjivanja ispunjenosti uslova člana 297.1 ZPP, pri čemu je i zaključio da oni tako takvi ne stoje, a za šta je dao i obrazloženje kao što sledi:

“mera obezbeđenja je sredstvo za sprečavanje promene postojećeg stanja tužbenog zahteva, a ova mera se može utvrditi samo ako predlagač mere svoje subjektivno pravo učini verodostojnim i iznese dokaze ili okolnosti koje uveravaju Sud da bez određivanja mere bezbednosti, postoji ozbiljan rizik da protivnik mere obezbeđenja svojim delovanjem ili nedelovanjem onemogućiti ili značajno oteža ostvarivanje tužbenog zahteva.

U konkretnom slučaju, predlagač mere obezbeđenja nije pružio nijedan konkretan dokaz da protivnici mere obezbeđenja zaista mogu onemogućiti ili značajno otežati ostvarivanje tužbenog zahteva, ili da na drugi način mogu negativno uticati na prava predlagača mere obezbeđenja“

61. Shodno tome, Sud smatra da su neosnovani navodi podnosioca zahteva, da rešenje Osnovnog i Apelacionog suda ne ispunjavaju standarde obrazloženje sudske odluke.
62. Kao zaključak, Sud smatra da podnosiocu zahteva u postupku uvođenja mere obezbeđenja, nije došlo do povrede prava garantovana članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, iz svih gore navedenih razloga.
63. Sud je takođe u zahtevu primetio, da je podnosilac naveo i povredu člana 46 Ustava, međutim, u zahtevu Sud nije našao njegove argumente koji bi išli u prilog tim navodima, te shodno tome Sud se u nastavku rešenja njima neće ni baviti.
64. Shodno tome Sud zaključuje, da se zahtev treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim u celini, iz razloga što je posle analize utvrđeno da se navodi podnosioca zahteva kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi”, samim tim, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

65. Shodno tome, zahtev se na ustavnim osnovama, treba odbiti, kao neprihvatljiv, kao što je propisano članom 113 (7) Ustava, utvrđeno članovima 47. i 48. Zakona i kao što je dalje navedeno pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7 Ustava, članovima 47. i 48. Zakona i u skladu sa pravilima 39 (2) Poslovnika, dana 22.maja 2023 godine, jednoglasno,

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Enver Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani

